

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

47

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-77-X

BRNO 2006

PD 1520/47.2006

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis, vydává Archeologický ústav Akademie věd České republiky Brno.
Peer-reviewed journal published by the Institute of Archaeology, Brno.

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Jaroslav Tejral

Výkonná redakce
Assistant Editors

Dana Gregorová, Balázs Komoróczy, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka,
Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela, Petr Škrdl

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz
<http://www.iabrno.cz/3cacz.htm>

KNIHOVNA AV ČR

PD 1520

47 (2006)

97220/07

07220/07

Obrázek na obálce
Cover illustration

Pekárna. Kamzík (*Rupicapra rupicapra*). Foto M. Frouz

Vychází jednou ročně/Published yearly

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-77-X

Copyright © 2006 by the Archeologický ústav AV ČR Brno, and by the authors.

Tisk/Print Bekros

Pokyny pro autory na internetové stránce
Instructions to authors on internet pages

<http://www.iabrno.cz/3calcz.htm>

9395458

VELKÉ LOSINY (okr. Šumperk)

Zámek. Parc. č. 14/1. Novověk. Sídliště – zámek. Záchranný výzkum.

Lokalizace: Poloha lokality v ZM ČR 1 : 10 000, list 14-42-01, rok vydání 1984, plocha mezi body (mm od Z s. č. : mm od J s. č.): 240:89, 233:76, 245:78, 249:84, 247:88.

Celková obnova objektu tzv. kočárovny s komplexem pivovarských (?) sklepů si vyžádala archeologický výzkum při zajištění statiky objektu a výstavby kanalizace. Terénní práce proběhly v měsíci říjnu 2005. Nejstarší keramické zlomky pocházely ze 16. stol. a byly nalezeny na jihovýchodní straně budovy ve vrstvě hlinitého jílu (půdní typ); ten leží v hloubce 1,1 m na jílovém podloží. Z menšího souboru keramických výrobků stojí za pozornost zejména zlomky vzácné skupiny raně renesančních komorových řádkových kachlů s reliéfní rozetou a čtyřmi květinovými motivy v rozích z 1. poloviny 16. stol. Nejblíží analogie pro tento typ kachlů pocházejí z výzkumu z Mořického náměstí v Olomouci (Bláha 1999, 603).

Z dalších výkopů statických sond pochází pouze několik zlomků novověké keramiky. Linie kanalizace ve dvorku, přiléhajícím od severozápadu k budově tzv. kočároven, narušila v hloubce 65 cm pod povrchem dvorku průběh dřevěného vodovodu o průměru 25 cm. Na dva stojící přístavky na severozápadní straně budovy navazovalo v kolmém směru nově ve dvou úsecích odkryté kamenné zdivo o šířce 1 m, které bylo součástí původního barokního traktu tzv. kočároven.

Zbytky původní losinské gotické tvrze se nacházejí v místech současného východního křídla zámku (Plaček 2001, 676–678). Podle posledních povrchových průzkumů uskutečněných v roce 2004 byly zjištěny reliktury středověkého opevnění i na vrcholu Strážníku, tyčícím se jihozápadně nad losinským zámeckým komplexem (Juroš 2004).

Karel Faltýnek, Pavel Šlézar

Literatura

Bláha, J. 1999: Kachle. In: I. Hlobil, M. Perůtka (ed.) *Od gotiky k renesanci. Výtvarná kultura Moravy a Slezska 1400–1550, díl III.*, Olomoucko. Olomouc, 596–603.

Juroš, L. 2004: *Strážní opevnění nad zámek Velké Losiny. In: Archeologie Moravy a Slezska IV.* Kopřivnice – Hulín – Frýdek-Místek – Havířov, 34–36.

Plaček, M. 2001: *Ilustrovaná encyklopedie moravských hradů, hradek a tvrzí.* Praha.

Resumé

Velké Losiny (Bez. Šumperk). Schloss. Neuzeit. Rettungsgrabung.

VIDNAVA (okr. Jeseník)

Kostel svaté Kateřiny. Vrcholný středověk. Novověk. Záchranný výzkum.

Dne 14.7. 2005 byl proveden archeologický dohled při obnově kanalizačních přípojek deštových svodů farního kostela sv. Kateřiny.

Farní kostel sv. Kateřiny (nemovitá kulturní památka č.r. 33627/8-1195) se nachází v jižní části středověkého jádra Vidnavy poblíž tzv. fojtství. Identifikace lokality je možná na

mapovém listu ZM ČR (M 1 : 10 000) číslo 14-22-03: Z : 390 – J : 159; Z : 393 – J : 158; Z : 393 – J : 161. Vzdálenosti jsou uvedeny v milimetrech od západní (Z) a jižní (J) sekční čáry. Jde o budovu obdélného půdorysu, v průčelí obráceném k městu se nacházejí dvě věže. Byl postaven kolem poloviny 13. stol., záhy po založení města Vidnavy. Raný vznik potvrzuje dochovaný vstupní portál a nově objevené gotické okno. Chrám byl naposled přestavován v letech 1883–1884.

Výkop v úseku cca 23 metrů vedl od stávající šachty kanalizace podél závěru kostela až k JV rohu kostela. Sledovaný úsek výkopu v délce cca. 15 m vedl východním směrem v úrovni SV rohu kostela a končil přibližně 2,50 m v úrovni jeho JV rohu. Nezkoumaná část výkopu směřovala podél jižní strany kostela až k přístavbě, kde se nacházel boční vchod do kostela. Z tohoto úseku vedla odbočka směrem k deštovému svodu farního úřadu, jejíž maximální hloubka činí 0,80 m, šířka 0,30 m a délka cca 15 m. Ve zkoumaném úseku výkopu byla stratigrafie následující: dnešní povrchová drnová hlinitá vrstva s drobným šterkem (mocnost 0,12 m), níže se nacházela tmavě černá hlinitá uloženina se šterkem a valouny – patrně dřívější dlažba (mocnost 0,26 m), pod ní ležela šedohnědá hlinitojílovitá vrstva s kameny, zlomky cihel, ojediněle se zvřelými kostmi, která obsahovala také čocky malty a několik zlomků novověké keramiky (mocnost 0,72 m). Šedohnědá vrstva byla v severní části výkopu vlhčí (snad z důvodu netěsnosti blízké kanalizační šachty), a je v ní méně zlomků cihel. Výkop měl šířku 0,90 m a hloubku 1,10 m od dnešního povrchu, šedohnědá vrstva dosahovala níže než dno výkopu. Výkop neporušil žádnou vrstvu, kterou by bylo možné klást do období středověku, nezasáhl ani farní hřbitov.

Jakub Vrána

Resumé

Vidnava (Bez. Jeseník). Kirche St. Katharina. Hochmittelalter. Neuzeit. Sakralbau. Rettungsgrabung.

VIZOVICE (okr. Zlín)

Palackého náměstí 376. Zámek – areál parku. Středověk (15.–18. stol.). Novověk. Sídliště. Záchranný výzkum.

Při provádění drenáže v zámeckém parku ve Vizovicích (ca 23 m před západním průčelím zámecké budovy) byly v jedné ze šachet částečně zachyceny kulturní vrstvy, které obsahovaly zlomky středověké a novověké keramiky. Naleziště je lokalizováno na ZM 1 : 10 000, č.l. 25-31-25, od Z s. č. 474 mm a od J s. č. 338 mm. Starší skupinu nálezů představuje redukčně vypalovaná hrncina šedé barvy, okraje jsou vně vyhnuté a podžlabené. Jako výzdobný motiv se v některých případech objevuje radélko nebo svazky horizontálních rýh. Mladší skupinu představuje oxidačně vypalovaná keramika s povrchem pokrytým různobarevnou glazurou. V případě starší fáze, kterou můžeme předběžně zařadit do průběhu 15. stol., se tak vlastně jedná o první archeologické nálezy z období existence cisterciáckého kláštera Rosa Mariae, založeného již po polovině 13. stol. Mladší skupinu lze zařadit do průběhu 16. a 17. stol., kdy na místě původního kláštera dal Zdeněk Kavka z Říčan postavit zámek Nový Smilheim.

Jiří Kohoutek